

# Spis treści

|                                                                                                                         |           |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>Wstęp</b> .....                                                                                                      | <b>9</b>  |
| <b>Rozdział I.</b>                                                                                                      |           |
| <b>Rys historyczny uregulowań prawnych dotyczących jurysdykcji nad wojskami na terytorium drugiego państwa</b> .....    | <b>15</b> |
| 1. Uwagi wstępne .....                                                                                                  | 15        |
| 2. Rozwój uregulowań prawnych dotyczących jurysdykcji nad wojskami na terytorium drugiego państwa do 1945 roku .....    | 16        |
| 3. Uregulowania prawne pobytu wojsk obcych na terytorium drugiego państwa po zakończeniu II wojny światowej .....       | 25        |
| 3.1. Uregulowania prawne statusu wojsk państw zachodnich .....                                                          | 26        |
| 3.2. Uregulowania prawne statusu wojsk na Dalekim Wschodzie .....                                                       | 30        |
| 3.3. Uregulowania prawne jurysdykcji nad wojskami obcymi na terytorium Polski po II wojnie światowej .....              | 35        |
| 3.3.1. Uregulowania prawne dotyczące jurysdykcji nad wojskami obcymi w ramach funkcjonowania Układu Warszawskiego ..... | 36        |
| 3.3.2. Uregulowania prawne jurysdykcji wojsk obcych w ramach funkcjonowania Traktatu Północnoatlantyckiego .....        | 41        |
| 4. Podsumowanie .....                                                                                                   | 46        |
| <b>Rozdział II.</b>                                                                                                     |           |
| <b>Sposoby i formy uregulowań prawnych jurysdykcji nad wojskami obcymi na terytorium Polski</b> .....                   | <b>49</b> |
| 1. Uwagi wstępne .....                                                                                                  | 49        |
| 2. Sposoby uregulowań prawnych dotyczących jurysdykcji nad wojskami obcymi .....                                        | 50        |
| 2.1. Uregulowania prawa krajowego dotyczące jurysdykcji nad wojskami obcymi na terytorium Polski .....                  | 54        |
| 2.2. Uregulowania prawnomiędzynarodowe dotyczące jurysdykcji wojsk obcych na terytorium Polski .....                    | 61        |

|                                                                                            |           |
|--------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| 3. Umowy międzynarodowe dotyczące statusu wojsk obcych na terytorium Polski .....          | 66        |
| 3.1. Uregulowania prawne w ramach organizacji międzynarodowych .....                       | 66        |
| 3.1.1. Uregulowania prawne w ramach NATO .....                                             | 66        |
| 3.1.1.1. Formy implementacji uregulowań prawnych NATO na terytorium Polski .....           | 69        |
| 3.1.1.1.1. Wielonarodowy Korpus Północno-Wschodni w Szczecinie .....                       | 69        |
| 3.1.1.1.2. Centrum Szkolenia Sił Połączonych .....                                         | 74        |
| 3.1.2. Uregulowania prawne w ramach Unii Europejskiej .....                                | 76        |
| 3.2. Umowy dwustronne .....                                                                | 85        |
| 3.2.1. Umowy o współpracy w dziedzinie obronności .....                                    | 85        |
| 3.2.2. Regulacje prawne statusu wojsk niemieckich na terytorium Polski .....               | 86        |
| 3.2.3. Regulacje prawne statusu wojsk amerykańskich na terytorium Polski .....             | 88        |
| 3.3. Status prawny attaché obrony, doradców wojskowych i innego personelu wojskowego ..... | 93        |
| 4. Podsumowanie .....                                                                      | 95        |
| <b>Rozdział III.</b>                                                                       |           |
| <b>Zasady i zakres odpowiedzialności wojsk obcych za szkody .....</b>                      | <b>99</b> |
| 1. Uwagi wstępne .....                                                                     | 99        |
| 2. Zasady odpowiedzialności deliktowej .....                                               | 101       |
| 3. Zasady odpowiedzialności kontraktowej .....                                             | 106       |
| 4. Zakres podmiotowy .....                                                                 | 115       |
| 4.1. Państwo wysyłające i państwo przyjmujące .....                                        | 115       |
| 4.2. Siły Zbrojne i ich członkowie .....                                                   | 116       |
| 4.2.1. Personel wojskowy .....                                                             | 116       |
| 4.2.2. Personel cywilny .....                                                              | 122       |
| 4.3. Dowództwa wojskowe .....                                                              | 129       |
| 5. Zakres terytorialny .....                                                               | 130       |
| 6. Zakres czasowy .....                                                                    | 134       |
| 7. Pojęcie obowiązków służbowych .....                                                     | 138       |
| 8. Podsumowanie .....                                                                      | 143       |



**Rozdział IV.****Roszczenia międzyrządowe dotyczące szkód związanych z pobytem wojsk obcych**

|                                                                                                        |     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 1. Uwagi wstępne .....                                                                                 | 147 |
| 2. Odpowiedzialność za szkody powstałe w trakcie wykonywania obowiązków służbowych .....               | 148 |
| 2.1. Odpowiedzialność za szkody w mieniu państwowym używanym przez siły zbrojne drugiego państwa ..... | 148 |
| 2.1.1. Zakres przedmiotowy .....                                                                       | 150 |
| 2.1.2. Szkoła spowodowana przez osobę .....                                                            | 152 |
| 2.1.3. Szkoła wynikająca z użycia pojazdu, okrętu lub statku powietrznego .....                        | 154 |
| 2.1.4. Zakres terytorialny .....                                                                       | 155 |
| 2.2. Odpowiedzialność za szkody wyrządzone osobom .....                                                | 156 |
| 2.3. Odpowiedzialność za szkody w innym mieniu państwowym .....                                        | 160 |
| 2.3.1. Rozstrzygnięcie roszczeń .....                                                                  | 164 |
| 2.3.2. Procedura zrzeczenia się roszczeń .....                                                         | 166 |
| 2.3.3. Zasady podziału kosztów .....                                                                   | 169 |
| 2.4. Roszczenia z tytułu szkód morskich .....                                                          | 171 |
| 3. Odpowiedzialność za szkody powstałe poza wykonywaniem obowiązków służbowych .....                   | 173 |
| 4. Praktyka stosowania uregulowań w Polsce .....                                                       | 176 |
| 5. Podsumowanie .....                                                                                  | 185 |

**Rozdział V.****Odpowiedzialność za szkody wyrządzone osobom trzecim przez wojska obce**

|                                                                                     |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 1. Uwagi wstępne .....                                                              | 190 |
| 2. Szkody powstałe w trakcie wykonywania obowiązków służbowych .....                | 192 |
| 2.2. Zakres stosowania uregulowań prawnych .....                                    | 192 |
| 2.3. Instytucja podstawienia na podstawie przepisów kodeksu cywilnego .....         | 199 |
| 2.3.1. Zagadnienia ogólne .....                                                     | 199 |
| 2.3.1.1. Szkoła wyrządzona przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie ..... | 201 |
| 2.3.1.2. Wykonywanie władzy publicznej .....                                        | 202 |
| 2.3.1.3. Zakres szkody i sposób jej naprawienia .....                               | 207 |

|                                                                  |            |
|------------------------------------------------------------------|------------|
| 2.3.2. Procedura realizacji roszczeń .....                       | 209        |
| 2.3.3. Zasady podziału kosztów .....                             | 211        |
| 3. Szkody powstałe poza wykonywaniem obowiązków służbowych ..... | 216        |
| 4. Praktyka stosowania uregulowań w Polsce .....                 | 221        |
| 5. Podsumowanie .....                                            | 225        |
| <b>Zakończenie</b> .....                                         | <b>229</b> |
| <b>Bibliografia</b> .....                                        | <b>241</b> |
| 1. Źródła .....                                                  | 241        |
| 2. Literatura .....                                              | 252        |
| 3. Konsultowane strony internetowe .....                         | 259        |